

En flugfiskets guru

Text o bild: Terner Oskarsson

Han har gått på djupet med flugfisket. Utvecklar flugor och teknik för nordiska förhållanden. Designar fluglinor. Bygger spön i världsklass. Instruerar i flugfiske. Har fiskat i världens mest berömda vatten. Aktiv vatten- fiske- och faunavårdare. Den samlade kunskapen har gett honom världsrykte. Sådan är han, Kenneth Boström, 41.

□ □ Kenneth Boström är född i Osby i Skåne och har sedan flyttat mellan olika orter i landet, både norr- och söderut. Fadern byggde upp flera företag som sedan såldes och nya startades på annan ort.

Egentligen skulle Kenneth bli inredningsarkitekt men fick, genom faderns alltför tidiga död, avbryta studierna för att ta hand om dåvarande företaget i Älmhult. Branschen var hotell- och restauranginredning med totalt ca 40 anställda. För ett par år sedan sålde Kenneth företaget för att i stället på heltid ägna sig åt sportfisket. Numera bor han i Strömsnäsbruk.

MEDFÖTT FISKEINTRESSE

Kenneth fiskade tillsammans med sin far så långt tillbaka han kan minnas. Mycket tidigt började han flugfiska i Mörrumsån och provade sedan de flesta fiskegrenar. Det

verkliga intresset för sin främsta gren, torrflugefisket, fick han vid 15-årsåldern.

Efter några år med allt djupare inträngande i det traditionella fisket började Kenneth känna viss stagnation och ville vidareutveckla. Vid 19-årsåldern kom han i kontakt med det avancerade flugfisket tillsammans med Hans Mölle, en av de första skandinaver som fiskade modernt flugfiske. Lärde sedan känna Preben Torp Jacobsen och fiskade tillsammans med honom i flera bra år i Danmark.

Under åren har Kenneth Boström rest ganska mycket och hunnit fiska i de flesta berömda vatten, både i Europa och i USA. Tidigt lärde han sig tekniken i kalkströmmar. Han har inga speciella favoritvatten men Henrys Fork i Idaho, USA — världens största kalkström — är en speciell utmaning. Några svenska favo-

ritvatten kan — eller vill — han inte peka ut.

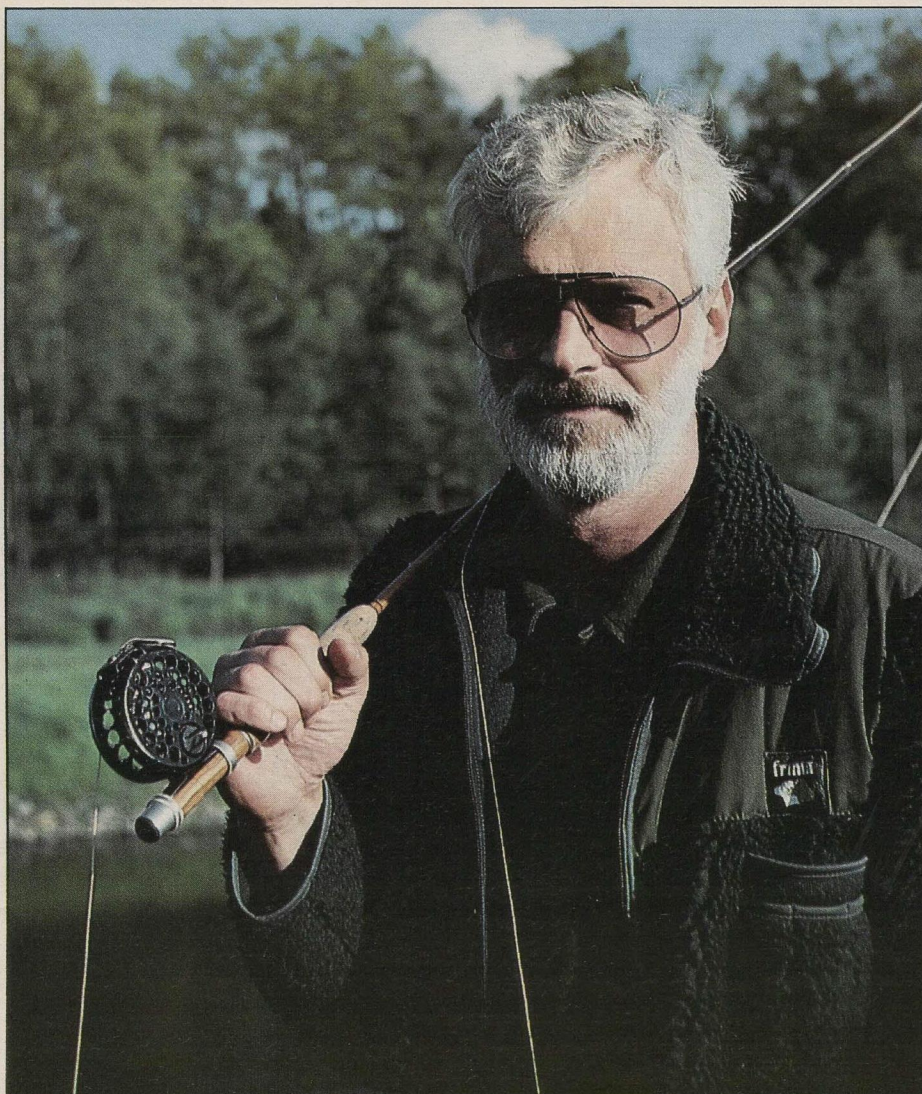
Kenneth har fångat en del storfisk, bl.a. bamsingar i Mörrum. I Norge en harr som vägde två kilo rensad — och knäckte ett Featherweightspö på kuppen. Största fisken är en kungslax på 32 kilo från Alaska.

VÄLKÄND SPÖBYGGARE

Kenneth Boström började bygga spön i splitcane 1964, han var då 19 år. Spöna byggdes i början främst för vänner och bekanta. Han anser det vara en fördel att känna personen han bygger åt. På frågan om han någon gång misslyckats, svarar Kenneth nej, men erkänner att det någon gång kunnat ta lite tid att få fram just de egenskaper beställaren velat ha.

Den cane som Kenneth bygger av kommer från provinsen mellan Nordvietnam och Kina, s.k. Tonkinbambu. Från huggning tills den är i Sverige tar det ca två år men för att canen ska bli användbar till spön behöver den lagras i ca 16 grader året runt under ytterligare sex år.

Canen skall ha en fuktighet på ca 10% när man börjar arbeta, berättar Kenneth. Efter hårdningen kommer fuktigheten ner till ca 6% varefter man kan jobba vidare och limma.

Ett bra splitcanespö skall ha ca 12% fuktighet när det innesluts av ytbehandling. Normalt tar det 30–60 timmar att bygga ett spö. En stor del av den tiden tas upp av slutfinisshen.

För några år sedan byggde Kenneth ett mindre antal splitcanespön där ca tre decimeter av toppdelen var oval. Det gällde 7–7 1/2-fotsspön för linor 3–4 där toppen normalt kan vara lite instabil. Utlägget på sidorna hjälpte till att styra kastet bättre. Spöna var verkliga specialbyggen och fordrade avancerad kastteknik.

RACKELHANESPÖNA

Kenneths stora genombrott i vidare kretsar kom med rackelhanespöna. Dessa spön med underdel av cane och topp av grafit utvecklades för att medge förbättrad presentation av flugan. Idén att kombinera cane och grafit kom av att Kenneth anser splitcane bäst upp till ca 8 fot. För vårt fiske fungerar dock oftast ett längre spö bättre och då är cane inte lika lyckat. Hur skicklig en flugfiskare än blir är det inte heller bra att alternera mellan olika spön. Bättre då att lära sig ett och använda det för att presentationen av flugan skall

"sitta". Dessa egenskaper var från början ett av huvudkraven med Rackelhanespöna.

— Fördelen, säger Kenneth, är främst att aktion och egenskaper kan styras på ett sätt som inte låter sig göras med enbart konstfiber till rimlig kostnad. Idén anser Kenneth som sin egen och förnekar att den skulle vara uppsnappad från norska Hørgård, som ju tidigt var ute med spön med caneunderdel och glasfbertopp.

Perfekt presentation har också varit målet med R&B's Artistspön som är grafitspön med individuellt inlagda muffar i klingen för att styra aktionskurvan. Kenneth har utvecklat dessa spön tillsammans med Gunnar Rask Nielsen och idén kommer från castingen.

FRAMTIDENS SPÖMATERIAL

— Med grafitspöna går det nog inte att komma så mycket längre på ett bra tag, säger Kenneth. Boron kräver lång tids utveckling ännu och kevlar har inte tillfört något sensationellt. Glaset är snart borta när det gäller flugspön, utom i compositspön, som det finns starkare argument för. Splitcane kommer troligen att hålla sig på dagens nivå.

Bra grafitklingor har en avvikelse i klassningen på ca 10%, de bästa omkring 3%. Slipade eller oslipade klingor kan vara likvärdiga om slipningen gjorts perfekt men filmen på det oslipade spöet kan i vissa fall ha en skyddande roll vid t.ex. krokislag.

SATSA PÅ SPÖET

Kenneth säger sig ha svårt att rekommendera ett spö som inte han själv kan kasta bra med. Ett bra spö är ju förutsättningen för bra kast. Men får han inte då med sina högt ställda krav svårt att råda nybörjaren som inte är beredd betala skjortan för en utrustning?

— Jo, säger Kenneth, men man måste naturligtvis hålla sig på rea-

listisk nivå. Det är bättre att satsa på billigaste flugrulle, 130-kronors fluglina och lägga mera på spöet. En nybörjare lär sig klart snabbare att kasta fint med ett bra spö än med ett dåligt. Välj hellre ett bra compositespö än ett dåligt grafitspö. Splitcane är inget för nybörjare!

Ett 9-9 1/2-fotsspö är det bästa att börja med anser Kenneth. Ett relativt snabbt spö är lättare att lära sig kasta med men på lång sikt och med utvecklad teknik är det långsamma överlägset.

— Man skall kunna koncentrera tankarna på flugan och hinna göra korrigeringar i kastet innan linan hamnar på vattnet, säger Kenneth. Detta sker bäst med långsamt spö.

Ett traditionellt cigarrformat handtag, för en normalhand inte över 23-24 mm, är det mest flexibla. Vid vissa kast ska handen kunna flyttas ner till kontakt med rullen. En regel: ju klenare handtag, desto bättre kontakt med spöet men också mer tröttande.

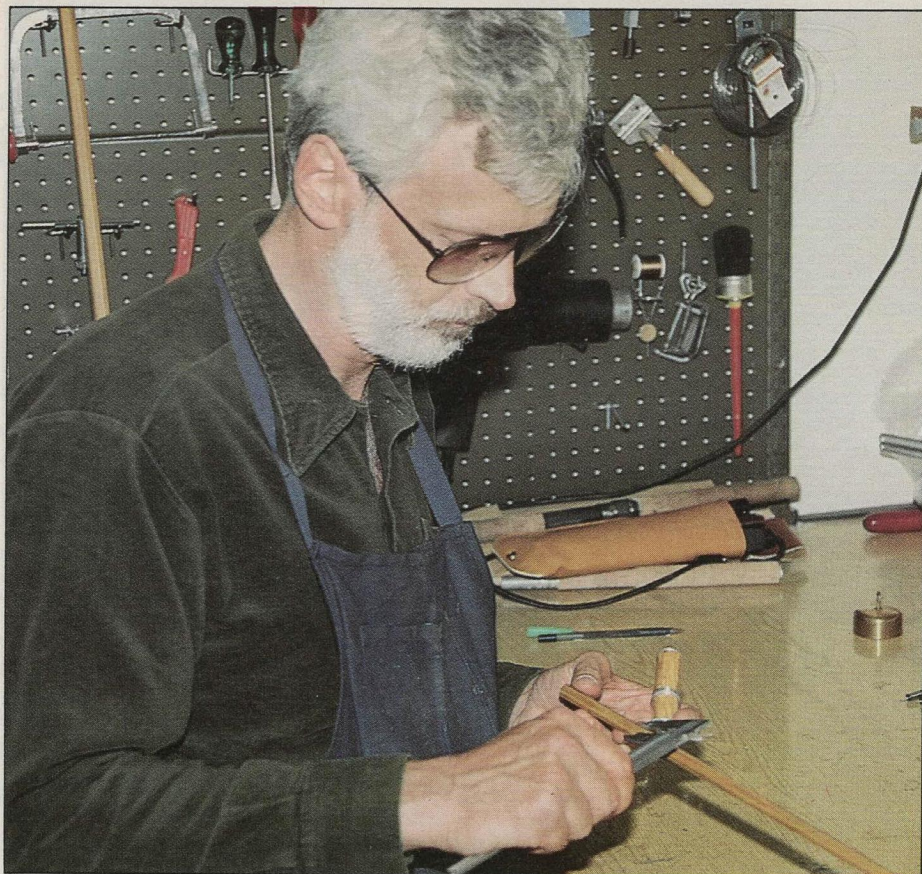
För tvåhands fluga anser Kenneth en 15-fotare klass 10-12 som mest allround.

KNARREN SKRÄMMER FISKEN

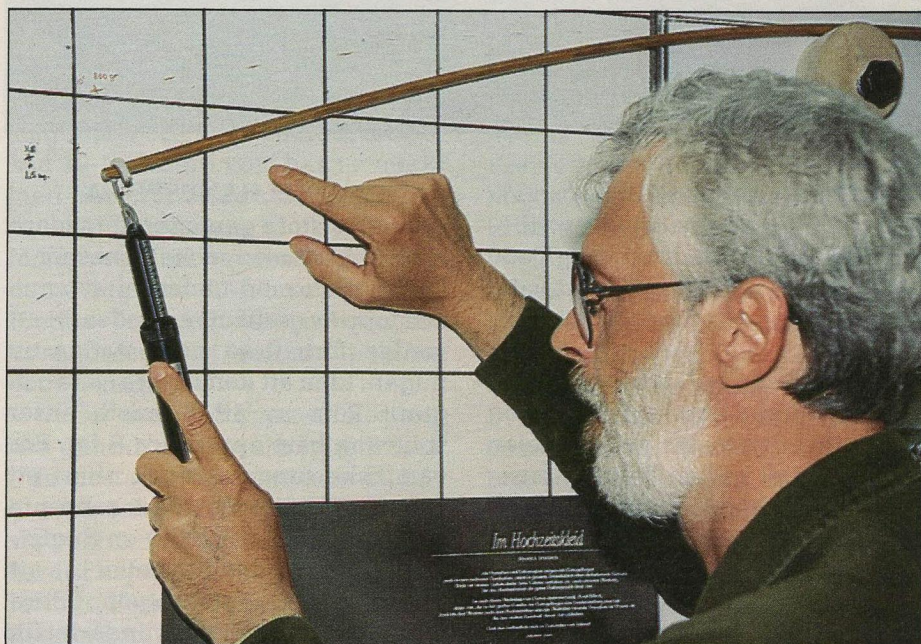
Det finns linor för nästan alla situationer, både bra och dåliga. Det senare har inte så mycket med fabrikatet att göra. Själv använder Kenneth sedan bortåt 15 år long belly linor, vad han kallar "fiskelinor". Med korta kast fungerar de som en DT och i slutändan som WF.

Kenneth anser att flugfiskare alltför ofta köper för lätta linor till spöet. Lite felklassning på både spö och lina kan snart betyda en hel linklass fel. Satsa hellre på en något för tung lina än en alltför lätt.

De dyraste flugrullarna anser Kenneth inte vara prisvärda, mellanläget räcker gott. Någon anhängare av utväxlade flugrullar är han inte, fränsett extremt fiske vid kusten e.d.

Cirka 100 spön hinner Kenneth Boström med om året.

Aktion i underdelen till ett Rackelhanespö mäts upp med fjädervåg.

Skandinavien Sportfiskecenter ligger vid E 4:an strax norr om Markaryd.

Själv fiskar Kenneth uteslutande med tysta rullar. Det går då ganska lätt att ta in även stor fisk lugnt medan den kan skrämmas till panik av en knarr där ljudet och vibrationerna forplantas genom linan och ner till fisken. Detta är något de flesta flugfiskare inte tänker på. Särskilt viktigt är det med klena tafsar.

TRÄNA KÄNSLAN I KASTET

Unga flickor utan förutfattade meningar är lättast att lära kasta fluga. Killar som är vana vid haspel har svårare med timingen.

— Börja gärna på landbacken, säger Kenneth, med enbart spötoppen för att träna fram känslan i kastet. Tvärt emot råden i litteraturen anser han att man inte ska följa linan med blicken i bakkastet. Sammankopplingen mellan ögonen och hjärnan försvårar inläringen av känslan för kastet.

Visste ni förresten att Kenneth anser oss nordbor som världens i genomsnitt skickligaste kastare som hanterar betydligt längre lina i luften är t.ex. amerikanarna.

FLUGOR

När det gäller flugval anser Kenneth att det viktigaste är rätt storlek och presentation. Med en streamer, nattsländeimitationer i ett par storlekar, bra puppor i olika förtyngning, dagsländenymfer och ett par torrflugor typ dagsländor klarar man sig långt.

Kenneths flugbindning startade när han var ca 10–12 år och han har fortfarande kvar sina första flugor. Intresset för fiskens näringsdjur har gett idéer till mönster som står verkligheten nära.

Rackelhanen heter Kenneths mest kända mönster. Första originalbands 1967. Det gällde att imitera en nattslända som ju oftast rör sig på vattnet och ger en lite trekantig diffus bild. Den idén gick verkligen hem. Idag är Rackelhanen världsberömd och kallas "Poly-Sedge" i USA.

Kenneth har också varit med om att utveckla Svenska Flugan-serien. Mycket jobb och resande ligger bakom denna serie som idag omfattar ca 50 arter i vardera fem stadier — totalt bortåt 250 mönster.

REDSKAPSHANDLARE

Idag är Kenneth Boström, tillsammans med Bengt Gunnarsson (35) huvudägare i redskapsbutiken Skandinavien Sportfiskecenter i Lührpasset, vid E-4:an, ca halvvägen mil norr om Markaryd. Övriga delägare är Hasse Norell (47) plus några andra. Gunnar Rask Nielsen har dragit sig tillbaka p.g.a. hälsoskäl men R&B-logon (Rasken & Boström) finns fortfarande kvar.

Affären har ca 200 m² yta i två plan och totalt 375 m² med lager, verkstad och kontor. Affären är välfylld och sortimentet täcker in alla typer av fiske, flugbindning, spöbyggnad m.m.

Samtidigt fortsätter Kenneth med spöbygget och räknar med att få fram 100 Rackelhanespön om året plus Artistspöna.

Till sist en obekväm fråga: visst har du blivit berömd men också kritiserad, ibland även beskydd för att vara stöddig. Hur vill du besvara den kritiken?

— Nja, all kritik har ju sin plats. Det är klart att jag haft en del kontroverser med forskarna och reagerar när deras främsta intresse inte är att rädda fiskstammarna och insektsfaunan utan i stället är ute efter forskningspengar för grundforskning av försurningsproblemet.

Men samtidigt försöker jag vara så realistisk som möjligt. Kritik får man ta med jämnmod. Och visst ska erkännas att man nån gång varit ute på djupt vatten.

Ett annat problem kan vara ute vid fiskevattnen. Blir man upptäckt är det stor risk att man snabbt får folk runt omkring sig som vill diskutera flugfiske — dagen lång. Enda möjligheten att verkligen få fiska är då ofta att dra sig undan och genast blir man beskydd för stöddighet.

Här har man bara att hålla med Kenneth. Även kändisar är berättigade till visst privatliv — och fiske.

